

ODVETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE
Upravni odbor
Komisija za etična vprašanja

Št.: 544/10
Ljubljana, 25.09.2010

ZADEVA: Ocena skladnosti z načeli in pravili Kodeksa odvetniške poklicne etike

Komisija za etična vprašanja Odvetniške zbornice Slovenije je v skladu s točko 7. Kodeksa odvetniške poklicne etike, na predlog OZLO

Sprejela mnenje,

- da odvetnik Boštjan Penko ni ravnal v skladu z duhom načel in pravil (načelo 4/2) Kodeksa odvetniške poklicne etike s tem, da je prevzel zastopanje dr. Zlatke Kanič v disciplinskem postopku pred Zdravniško zbornico Slovenije, čeprav je pred tem skupaj z odv. Nino Zidar Klemenčič sodeloval z Zdravniško zbornico Slovenije, poleg tega ni poskrbel, da se ne bi v zvezi z zastopanjem dr. Kaničeve pri prizadeti javnosti ustvaril vtis o medsebojni povezanosti med njegovo odv. pisarno in pisarno odv. Zidar Klemenčič.
- da odvetnica Nina Zidar Klemenčič ni ravnala v skladu z duhom načel in pravil Kodeksa odvetniške poklicne etike s tem, da je prevzela zastopanje dr. Zlatke Kanič v kazenskem postopku, čeprav je bila istočasno njena stranka Zdravniška zbornica Slovenije, pri čemer je Zdravniški zbornici Slovenije svetovala v zvezi z disciplinskim postopkom zoper dr. Zlatko Kanič. Poleg tega ni poskrbela, da se ne bi v zvezi z zastopanjem dr. Kaničeve pri prizadeti javnosti ustvaril vtis o medsebojni povezanosti med njeno odv. pisarno in pisarno odvetnika Penka.

Obrazložitev:

Odvetniška zbornica Slovenije je dne 2.4.2010 prejela prijavo g. Matjaža Nekrepa Perca zoper odvetnico Nino Zidar Klemenčič in odvetnika Boštjana Penka. V prijavi odvetnikoma očita skupno delovanje, saj kljub temu, da sta formalno ločena odvetnika, dajeta videz skupne odvetniške pisarne, ob tem pa kršita določbe, ki se nanašajo na konflikt interesov. Ob tem prijavitelj navaja, da tako odvetnica Zidar Klemenčič kot tudi odvetnik Penko nastopata kot zastopnika (o.p. pooblaščenca) Zdravniške zbornice Slovenije. Nadalje je zanj sporen sestanek odvetnice Nine Zidar Klemenčič z predsednico Zdravniške zbornice Slovenije dne 2.7.2009, ko sta se po mnenju prijavitelja zgoraj navedeni dogovarjali, kako zaobiti pravila zdravniške zbornice oziroma kako zaobiti dokončen sklep razsodišča II. stopnje in ne izdati odločbe o odvzemu licence.

Disciplinski tožilec je prijavo zavrgel, ker je ocenil, da odvetnika nista zagrešila nobene od disciplinskih kršitev, ki so določene v 77.a in 77.b členu Statuta Odvetniške zbornice Slovenije.

Z namenom presoje prijave v širšem etičnem smislu, z vidika morebitnih kršitev kodeksa odvetniške poklicne etike, ki ne predstavljajo hkrati disciplinskih kršitev, je OZS na podlagi pravila 6 Kodeksa odstopila prijavo v obravnavo Območnemu zboru odvetnikov v Ljubljani. Slednji je pred izdajo svojega mnenja zaprosil Komisijo za etiko, ki jo je imenoval upravni odbor pri OZS, da izdela predhodno mnenje.

A) Ravnanje odvetnika Boštjana Penka

Komisija za etiko se je najprej opredelila do skupnega delovanja obeh odvetnikov ter konflikta interesov, ki ga izpostavlja prijavitelj. Skupno delovanje ter izmenjevanje informacij sta tako odvetnik Boštjan Penko kot tudi odvetnica Nina Zidar Klemenčič v odgovorih na prijavo zanikala. Da odvetnika nimata skupne odvetniške pisarne niti skupne odvetniške družbe, je ugotovil tudi namestnik disciplinskega tožilca. Ne glede na to pa Komisija za etiko ugotavlja, da odvetnika v določeni meri vzbujata vtis skupne (civilne) pisarne, četudi sta formalno njuni pisarni ločeni. Tak vtis ni le posledica istega naslova odvetniških pisarn, ampak predvsem posledica »logistične« povezave med pisarnama (skupna vstopna klicna številka in splošni elektronski naslov, kot ti izhaja iz spisa opr.št. 850/09, natančneje odgovora odvetnice Nine Zidar Klemenčič Odvetniški zbornici z dne 27.8.2009) ter sodelovanja pisarn pri opravljanju posameznih poslov in zastopanj. Kot navaja odv.Nina Zidar Klemenčič, sta skupaj z odv.Penkom izdelala pravno mnenje za ZZS (dopis OZS z dne 9.5.2010), kar pomeni, da je bil odv.Boštjan Penko v poslovnem odnosu z Zdravniško zbornico. Pri tem oba odvetnika nista bila pozorna in nista popravila oznake na svojem pravnem mnenju, da ga je izdelala pisarna Zidar Klemenčič&Penko, za katerega navajata, da je šlo za pomoto tajnice. Pri tem je bila ta »pomota« objavljena tudi v glasilu zdravniške zbornice (ISIS, julij 2009), kar je pri prizadeti javnosti utrdilo prepričanje, da pisarni odvetnika Penka in odvetnice Zidar Klemenčič dejansko delujeta skupaj.

Videz skupne pisarne v primerih, ko odvetnika zastopata stranke z nasprotnimi interesi, logično vzbudi dvom v načelnost odvetnika (pravilo 8), njegovo neodvisnost (pravilo 9) in v njegovo osebno in poklicno poštenje ter samostojnost in objektivnost (pravilo 43/2). Posledica takega dvoma pa je nezaupanje v osebno čast odvetnika in

zlasti čast odvetniškega poklica. Zato bi po mnenju komisije moral odvetnik Penko pri svoji odločitvi ali prevzame zastopanje dr.Kaničeve v disciplinskem postopku pred zdravniško zbornico Slovenije upoštevati vse, torej tudi zgoraj navedene okoliščine (pravilo 4) in zastopanje odkloniti. Še zlasti, ker ga je odvetnica Nina Zidar Klemenčič prosila naj prevzame zastopanje dr.Kaničeve v disciplinskem postopku, ker tega sama zaradi navzkrižja interesov ne more storiti. Odvetnik Penko bi moral po mnenju komisije, v tistem trenutku dobro pretehtati ali njegova udeležba v disciplinskem postopku ne bo zaradi videza skupne odvetniške pisarne z odv. Zidar Klemenčič, kot je obrazloženo zgoraj, povzročila pri prizadeti javnosti občutka, da je kršeno določilo pravila 47 Kodeksa, ki govori o koliziji interesov.

V obravnavanem primeru je šlo za zelo občutljivo in medijsko izpostavljeno zadevo, ki je zahtevala pretanjeno odločitev sodelujočih odvetnikov, saj je javnost v takih primerih še bolj pozorna na ravnanje odvetnikov. Pri tem ni nepomembno, da je ugled odvetništva po rezultatih nekaterih javnomnenjskih raziskav na zelo nizki točki, čeprav po mnenju komisije neupravičeno, vendar temelječe na medijski podobi odvetništva v državi. Zato Komisija meni, da ni dovolj, da odvetniki formalno niso povezani v skupno pisarno, ampak s svojim ravnanjem ne smejo ustvarjati niti videza, da so povezani in da zaradi tega pri prizadeti javnosti lahko nastaja vtis o ignoriranju navzkrižja interesov. Pri tem ni odločilno, da se stranke s takim zastopanjem strinjajo in same »ne vidijo« sporne kolizije interesov, ampak mora odvetnik kot profesionallec sam oceniti in ugotoviti, da zastopanje v takih konkretnih okoliščinah ni primerno. V danem primeru je videz povezanosti med zdravniško zbornico, zdravnico v postopku in obema odvetnikoma še dodatno prizadel oškodovance in posledično tudi širšo javnost.

B) Ravnanje odvetnice Nine Zidar Klemenčič

Enaka obrazložitev kot za odvetnika Penka velja tudi za ravnanje odvetnice Nine Zidar Klemenčič.

Dodatno Komisija ugotavlja, da je nesporno odvetnica zastopala tako Zdravniško zbornico kot tudi dr.Kaničevo z nasprotnimi interesi, čeprav strogo pravnoformalno gledano ne v isti zadevi, vendar zaradi istega historičnega dogodka gre za isto dejansko stanje, enkrat procesirano pred sodiščem in drugič pred disciplinskimi organi Zbornice. To je jasno razvidno iz izjave odvetnice medijem z dne 26.11.2008, kjer je navedeno, da pisarna Zidar&Klemenčič *po pooblastilu zastopa ZZS in zdravnike, ki so bili udeleženi v postopku zdravljenja pacienta Bora Nekrepa*. Zato bi odvetnica skladno z duhom pravila 47, ki določa naj »odvetnik ne sprejme zastopanja stranke, dokler zastopa kako svojo stranko v sporu z njo kot nasprotno stranko, tudi če gre za drugo zadevo«, morala odkloniti zastopanje dr.Kaničeve, čeprav se je, kot navaja v svojem pojasnilu, »med njima razvilo zaupanje«.

Odvetnica je sama začutila, da obstoji možnost konflikta interesov, zato je prosila za pomoč kolega Penka (izjava odvetnika B.Penka z dne 13.4.2010) in ni prevzela zastopanja dr.Kaničeve tudi v disciplinskem postopku. Po mnenju Komisije pa bi morala biti pri izogibanju nevarnosti konflikta interesov odvetnica absolutno dosledna in ne bi smela prevzeti zagovora dr.Kaničeve v kazenskem postopku.

Tako bi se izognila situaciji, da jo je predsednica zdravniške zbornice zaprosila za sestanek in posvet v zvezi z disciplinsko zadevo dr.Kaničeve. Iz »zapisnika na osnovi pogovora z odvetnico Nino Zidar Klemenčič« z dne 2.7.2009, ki ga je napisala

dr. Kalan Živčec izhaja, da je bila odvetnici »na vpogled omogočena vsa dokumentacija v zvezi z obravnavo Razsodišča II stopnje«, da, »odvetniška pisarna Zidar Klemenčič proučuje dodatna pravna sredstva glede na odločbo Razsodišča II. stopnje« in končno, »da odločba, ki se nanaša na sklep Razsodišča ne bo odposlana iz Zbornične pisarne pred mojim prihodom z dopusta, to je pred 24. julijem 2009«. Komisija lahko verjame odvetnici, da je šlo pri pogovoru s predsednico zdravniške zbornice zgolj za posvet o tehnikalijah pri izvršitvi odločbe II. stopnje, vendar navedeni zapis tega pogovora pri prizadeti javnosti ustvarja povsem drugačen vtis.

V disciplinskih postopkih (zlasti v zadevah, kjer je vzrok za postopek izredno tragična posledica očitane kršitve) je potrebno upoštevati tudi prizadetost in interes prijavitelja - oškodovanca, ki kljub temu, da ni stranka disciplinskega postopka (ali morda zaradi tega še bolj), upravičeno pričakuje maksimalno objektivni postopek zoper kršitelja.

Iz navedenih razlogov Komisija za etiko tudi ne more slediti navedbam odvetnice, da je o odgovornosti zdravnice odločal specialen organ – Razsodišče, sama pa je bila za nasvet glede postopka z odločbo zaprosena s strani Zdravniške zbornice. Ker sta Razsodišče I. kot II. stopnje organa ZZS in ker je v sam disciplinski postopek – čeprav le s procesnega vidika – vključena tudi ZZS oziroma njene strokovne službe, tak argument ni prepričljiv. Komisija za etiko zato meni, da bi zaradi varovanja ugleda odvetništva ter osebnega in poklicnega poštenja (citirana načela Kodeksa) odvetnica Nina Zidar Klemenčič morala zavrniti prevzem zastopanja dr. Kaničeve, če pa je zastopanje vendarle prevzela, bi se morala vsaj vzdržati kakršnihkoli stikov in posvetov z ZZS, vezanih na disciplinski postopek zoper dr. Kaničevo.

Komisija ponovno poudarja, da pri presoji podanosti navzkrižja interesov ni odločilno stališče strank (da se strinjajo s takim dvojnimi zastopanjem), pri čemer Komisija razume nelahek položaj zdravniške zbornice, ki mora po eni strani skrbeti za interese svojega člana, ki zbornico vzdržuje s svojo članarino in po drugi strani izpolnjevati svojo dolžnost, da vsako kršitev tega istega člana povsem nepristransko obravnava. Odvetnik mora vselej, še posebej v javno odmevnih zadevah ravnati ne samo povprečno, ampak po najvišjih merilih svoje poklicne etike.

V danem primeru bi vse okoliščine primera zahtevale kar najbolj skrbno etično presojo odvetnice. Kodeks v težjih primerih napotuje odvetnika, da se posvetuje s kolegi ali zborničnimi organi, da se po osebni oceni ne bi odločil nepravilno (pravilo 4/2). Komisija opozarja na zgoraj citirana pravila Kodeksa odvetniške poklicne etike, ki narekujejo, da odvetnik zvestobi do stranke ne sme podrediti svojega osebnega in poklicnega poštenja ter ne sme izgubiti samostojnosti in objektivnosti pri svojem delu.

Komisija za etična vprašanja
Odvetnik Aleksander Cmok, l.r.
Odvetnica Alenka Košorok Humar, l.r.
Odvetnik Andrej Razdrih, l.r.

Prejme:

- odvetnik Boštjan Penko
- odvetnica Nina Zidar Klemenčič
- prijavitelj

